

MESKA

MESLEK HASTALIKLARI İŞ KAZALARI ARAŞTIRMA ve ÖNLEME VAKFI

VAKIF KURULUŞU

İnsanın, Anayasal haklarından en önemlileri, sağlıklı yaşama ve çalışma hakkıdır. Ancak, bu iki hak birbiriyle çelişmemeli ve birbirine zarar vermemelidir.

İnsan sağlıklı ise çalışır. Çalışıp kazandığı oranda da sağlıklı olur. Bu pozitif etkilenmeye en önemli oranda zarar veren etkenler, çalışma ortamında bulunan ve sağlığı olumsuz yönde etkileyen tehlikelerdir. Bu pozitif etkileşimin zarar görmesi ile oluşan sonuçların bedelini, başta çalışanlar olmak üzere, toplumun bütün kesimleri çeşitli şekillerde öderler.

Ülkemizde, sanayileşme sürecine çok hızlı geçilmiştir. Bu geçiş sırasında, üzülererek ifade edelim ki, sağlığın korunması için gerekli yaşam standartlarının belirlenmesi ihmal edilmiştir. Zamanımızda, bu ihmalin sıkıntıları çok fazla miktarda yaşanmaktadır.

Elimizdeki en son 1994 yılı SSK verilerine göre; ülkemizde halen çalışan her 1000 işçiden 22'si iş kazası geçirmektedir. Çalışan her 10.000 işçiden 2'si iş kazası nedeniyle ölmektedir. Yani, 100 iş kazası geçiren işçiden yaklaşık olarak 1'i ölmektedir. Öte yandan, çalışan 10.000 işçiden 3'ü meslek hastalıklarına yakalanmakta, bunlardan 1'i meslek hastalığı nedeniyle ölmektedir. Diğer bir deyişle, meslek hastalığına yakalanan 100 kişiden, yaklaşık 33'ü ölmektedir. Ülkemizde iş kazası oranının yüksek olmasının başlıca nedenlerinin, denetimsizlik, işverenlerin yeterli iş güvenliği bilincine sahip olmaması ve eski teknolojinin kullanılması olduğu bilinmektedir. Diğer taraftan, yukarıda sayılan nedenlere ilave olarak meslek hastalığı tanısının çok geç konulması ve tanı konulduğunda ise, bu kişilerin hastalıklarının kanserleşmiş ve ölümcül hale gelmesi, ülkemizde meslek hastalığı nedeniyle ölüm oranını yükselten acı gerçektir.

İşte bütün bu belirsizliklere ve olumsuzluklara ışık tutacak olan Vakfımız, onaltı farklı meslek disiplininden (Öğretim Üyesi, Hekim, Mühendis, Avukat, Ekonomist, Hemşire, işçi, Müfettiş, Sanatçı, Eczacı, Sosyolog, Fizyoterapist, Biyolog, Turizmci, Sigortacı, Yayıncı gibi) gelen toplam 63 kurucu üyenin maddi ve manevi katkılarıyla kurulmuştur.

Üyelerimizin birikimleri ile, bu konuya gönül vermiş dostlarımızın katkılarını ve ilgilerini yoğunlaştırarak, ülkemizdeki meslek hastalıklarını ve iş kazalarını araştırmak ve önlemek istiyoruz. Bizlerden ilgi ve katkılarınızı esirgemeyeceğinizi umar, saygılarımızı sunarız.

MESKA VAKFI

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Prof. Dr. Hilmi SABUNCU

VAKFIN AMAÇLARI

Vakfımız, çalışma ortamında bulunan tehlikelerden, öncelikle çalışanın ve bağlı olarak çalıştırmanın zarar görmemesi için, bu tehlikeleri, bilimsel yöntemlerle ortaya çıkartmayı, ortadan kaldırmayı veya en aza indirmeyi genel amaç edinmiştir. Bu amaca ulaşabilmek için vakfımız;

1. Sağlık, mühendislik, sosyal bilim uzmanlarının eğitim, araştırma ve uygulama çalışmaları yapacağı, İş Sağlığı ve İş Güvenliği Enstitüleri'nin kurulmasında gerekli olan bütün çabayı harcanmayacaktır.
2. İş Sağlığı ve İş Güvenliği ile ilgili olarak bülten, kitap, broşür ve dergiler çıkaracak, afişler basacaktır.
3. Meslek hastalığı ve iş kazaları konularında konferanslar, sergiler, seminerler ve eğitim kursları düzenleyecek, kendi dışında düzenlenmiş konusu ile ilgili toplantılara katılarak kamuoyunun bilinçlenmesinde katkıda bulunacaktır.
4. İş Sağlığı ve İş Güvenliği konularında ilgili kişilerin bilgi düzeyini yükseltmek amacıyla, gelişmiş ülkelerdeki ilgili kuruluşlarla işbirliği yapılarak, kurslar düzenlenecek veya okullar açılacaktır.
5. İş sağlığı ve İş Güvenliği alanındaki bilimsel ve sosyal nitelikteki tüm çalışmaları destekleyecek, her yıl yarışmalar düzenleyerek araştırmacılara ve uygulamacılara, bu konularda projeler geliştirenlere, kamuoyuna aydınlatan basın mensuplarına, maddi ve manevi özendirici ödüller dağıtacaktır.
6. Üyeleri arasından oluşturacağı çalışma grupları (komisyonlar) ile işyerlerinde veya üretim bölgelerinde ortaya çıkan, iş kazaları ve meslek hastalıkları sorunlarını inceleyecek, gerektiğinde ölçümler yaparak, çözüm

önerilerini raporlar halinde yayınlayacak, bu raporları, ilgili kurum ve kuruluşlara göndererek, kamuoyu oluşturmak için, gerekli çalışmaları yapacaktır.

7. Kurum ve kuruluşlardan İş Sağlığı ve İş Güvenliği konusunda istek geldiğinde, konu ile ilgili her türlü danışmanlık hizmetini verecektir.

8. İşletmelerde oluşan sağlık zararlarının niteliklerini ve niceliklerini saptamak üzere uygulama ve araştırma merkezleri açacak. Bu merkezlerin içerisinde gerekli bütün bölümleri ve laboratuvarları (işçi sağlığı poliklinikleri, iş güvenliği, ergonomi, iş psikolojisi, psikoteknik ve toksikoloji laboratuvarları gibi) kuracaktır.

9. İşyeri ortamında İş Sağlığı ve İş Güvenliği ile ilgili iş değerlendirmeleri yaparak, sağlığı koruyucu önlemleri aldirmek üzere, ilgili kurum ve kuruluşlarla temasa geçilecek, doğmuş ve doğacak zararları ortaya koyarak, zararların giderilmesi için her türlü hukuki yollara başvuracaktır.

10. İlk aşamada, İş Sağlığı ve İş Güvenliği ile ilgili fakülte ve yüksek okullarda, ana bilim dalı veya bilim dalı açılması için çalışmalar yapacak, daha sonra İş Sağlığı ve İş güvenliği ile ilgili Üniversite, Fakülte veya Yüksek Okul açılması için büyük çaba harcayacaktır.

11. İşyerlerinde, İş Sağlığı ve İş Güvenliği konusunda taramalar, araştırmalar ve eğitim çalışmalarını içeren planlar düzenleyecek, çalışma sonuçlarını değerlendirip ilgili kuruluşlara bildirecektir. Bu çalışmalar için, kamu ve özel kuruluşlardan yardım ve işbirliği istenecek ve sonuçları kamuoyuna duyurulacaktır.

12. Her yıl, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından düzenlenen İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Haftasına katılacak veya anılan Bakanlığın dışında kendi adına hafta düzenleyecektir.

13. Meslek hastalığı ve iş kazası sonucunda özürlenen kişiler için rehabilitasyon yardım ve dayanışma çalışmaları yapılacaktır.

14. Vakıf üyeleri için, mesleki ve sosyal bağları geliştirici çalışmalar yapmak için lokaller açılacaktır.

15. Yurt içinde üretilen, İş Sağlığı ve İş Güvenliği'ne ilişkin makina koruyucularının ve kişisel koruyucuların TSE (Türk Standartlar Enstitüsü) standardına veya EN (Avrupa Normu) normlarına ve kalitesine uygunluğunu saptayıp, uygun olanlara "TEST SERTİFİKASI" verilecektir.

16. İş Sağlığı ve İş Güvenliği ile ilgili ülkemiz mevzuatı, Hukuk Komisyonumuz tarafından taranacak, diğer ulusların mevzuatları ile karşılaştırılarak hazırlanan yasa önerileri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na veya Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulmak üzere gerekli mercilere ulaştırılacaktır.

17. Yurt içinde üretilen veya ithal edilen kimyasallardan sağlığa zararlı olanları saptanacak, bu tür maddelerin üretiminin veya ithalinin yasaklanması için kamu kuruluşları ile çalışmalar yapılacaktır.

18. Çağdaş teknolojik iletişim araçlarından (İnternet gibi) yararlanarak ilgili kişilerin başvuracağı güçlü bir referans merkezi oluşturulacaktır. Problemleri konularında, yetkili kişiler, her istedikleri konuda, bu merkeze başvurarak bilgi düzeylerini artıracak problemlerini çözebileceklerdir.

19. İşletmelerden istek geldiğinde, Vakfımız tarafından, uzman İş Güvenliği elemanları görevlendirilecek, oluşan sorunların çözümü sağlanacaktır.

20. İşletmelerde, İş Sağlığı ve İş Güvenliği konusunda gerekli önlemlerin alınmaması dolayısıyla oluşan, meslek hastalığı ve iş kazaları sonucunda, zarar gören çalışanların, zararlarının tazmini konusunda tutulacak yollarda, vakfımız rehber olacak ve hatta hakların elde edilmesinde en ısrarlı takipçi olacaktır.